

V závěru se poukazuje na rozdíly sociální struktury mnohem početnější minority ze západní a nepočetné emigrace z východní části Volyně. Vyzvedává se význam Ůnora, který urychlil proces dokončení usídlení.

Za textem následují poznámky k jednotlivým kapitolám. Dále je připojen obsáhlý seznam využitých pramenů a literatury. Cenné jsou i přílohy, které přinášejí úplně znění československo-sovětské smlouvy o reemigraci v Volyně, stanovы Svazu Čechů z Volyně, a především velké množství přehledných statistických tabulek. Následují fotopřílohy, ruské resumé a obsah.

Antonín Verbík

Budkin, V. C. — Filipenko, A. C. — Čužinov, I. J. Rumjan-
cev, A. P.: *Naděje lidstva, zástita míru a pokroku* (v ukrajinštině)

Kolektivní monografie ukrajinských autorů se zabývá zkoumáním otázek rozvoje a upevňování socialistického společenství jako rozhodujícího faktoru společenského pokroku. Analyzuje na základě závěrů XXVI. sjezdu KSSS hlavní směry působení světového socialismu na ekonomický, politický a sociální vývoj ve vyspělých kapitalistických státech a v rozvojových zemích, rozebírá aktuální problematiku mírového soužití a ekonomického soutěžení socialismu a kapitalismu v současné etapě.

Publikace je určena především lektorům, propagandistům, učitelům a studentům vysokých škol, posluchačům stranického vzdělávání.

Problematika pojednávána v monografii je rozdělena do šesti kapitol.

Náplní prvních třech kapitol s názvy „Socialistické společenství — zákonitá etapa sociálního rozvoje“, „Nejdynamičtější ekonomická síla světa“, „Spolupráce bratrských zemí — projev mezinárodních vztahů nového typu“ je analýza rozvoje socialistického společenství jako objektivního procesu, zákonitosti současné etapy společenského vývoje. Uvedená část práce předchází dále k problematice jednotné politické a ekonomické strategie zemí socialistického společenství. Zdůrazňuje nutnost tvůrčího komplexního přístupu k budování socialismu a komunismu. Zvláštní pozornost věnuje otázce vysoké dynamiky rozvoje ekonomiky a všech oblastí společenského života za socialismu. Poukazuje na skutečnost, že tato dynamika není založena pouze na vnitřních zdrojích jednotlivých socialistických zemí, ale i na zapojení těchto zemí do mezinárodní socialistické dělby práce. Zdůrazňuje význam ekonomického rozvoje socialistického společenství pro posilování jeho pozice ve světovém hospodářství, jako objektivního základu k upevňování podmínek pro realizaci principů mírového soužití mezi státy s rozdílným společenským zřízením. Dále se zabývá charakterem vzájemných vztahů mezi socialistickými zeměmi s důrazem na jejich současné kvalitativní změny. Uvádí, že pokrokový charakter rozvoje socialistického společenství, jeho převaha nad kapitalismem, se zřetelně projevuje v procesu upevňování vzájemných politických, státních, ekonomických i kulturních vztahů mezi bratrskými zeměmi. Základ rozvoje mezinárodních vztahů tvoří rovnoprávnost, dobrovolnost, nevměšování se do vnitřních záležitostí, vzájemná výhodnost a vzájemná pomoc. Na vyšší etapě svého rozvoje, v podmínkách socialistické ekonomické integrace, zahrnuje systém mezinárodních socialistických vztahů všechny oblasti společenské výroby a je neodmyslitelným předpokladem ekonomického a vědeckotechnického rozvoje socialistického společenství. V současné době se rozšiřují všechny oblasti vzájemných vztahů mezi socialistickými zeměmi, nabývají systémového charakteru. Prohlubuje se internacionální charakter socialismu a vzniká nová úroveň socialistických výrobních vztahů.

IV. kapitola práce s názvem „Ve jménu pokroku a nezávislosti“ zdůrazňuje pokrokovou úlohu politických a hospodářských vztahů socialistických států s rozvojovými zeměmi. Tyto vztahy vytvářejí předpoklady pro širokou podporu pokrokových sociálně ekonomických přeměn v rozvojových zemích, pro rozšiřování státního sektoru jejich ekonomiky a uskutečňování industrializace.

V. kapitola, nazvaná „Na cestě mírového soužití a spolupráce“, se zabývá problematikou ekonomické spolupráce socialistických zemí s vyspělými kapitalistickými

státy. Uvádí, že základní podmínky pro tuto spolupráci vytvořila objektivní nevyhnutelnost přechodu kapitalistických států k praxi mírového soužití. I když byly v tomto směru dosaženy značné kladné výsledky, jsou v současné době narušovány se strany reakčních imperialistických kruhů, usilujících o zhoršování vztahů kapitalistických zemí se SSSR a jinými socialistickými státy, zavádění diskriminačních opatření a stupňování horečného zbrojení.

Poslední VI. kapitola s názvem „V boji za mír a sociální pokrok“ navazuje na předchozí části práce zdůrazněním úlohy a síly socialistického společenství jako zásadního mírotvorného činitele. V současné době v podmínkách zostření mezinárodní situace, vyvolaného imperialistickými státy, SSSR a ostatní země socialistického společenství pokračují důsledně v realizaci linie směřující k posilování míru na celém světě. V oblasti ekonomiky usilují o rozšiřování materiální základny mírového soužití, o rozvoj obchodu a ostatních forem ekonomických vztahů mezi Východem a Západem. Důslednost a stabilita strategické linie SSSR a ostatních bratrských zemí, zaměřená na úsilí o zachování míru, podporu demokracie a pokroku, zvyšuje jejich mezinárodní autoritu a přivádí na jejich stranu všechny mírumilovné síly světa.

Pro svou aktuálnost a myšlenkové bohatství je monografie ukrajinských autorů významným přínosem pro orientaci v problematice vnějších vztahů socialistického společenství.

Věra Bosáková

AKTUÁLNÍ PUBLIKACE

Je prokázáno, že v mezinárodním dělnickém hnutí, v revolučním boji a v budovatelském poslání dělnické třídy je jejím zákonitým a rozhodujícím spojencem pracující rolnictvo. Tato skutečnost se stala součástí odborných článků, vědeckých statí a publikací. Připomínáme si ji v období 40. výročí vyvrcholení těžkých zápasů KSC, KSSS a Sovětské armády za osvobození našich národů a naší země z útrap fašismu. Právem sem proto můžeme přiřadit aktuální a společensky prospěšný příspěvek, nímž je monografie Zdeňka ČERVKA *Teorie dělnicko-rolnického svazku a její realizace v zemědělské politice KSČ*, kterou vydala Univerzita J. E. Purkyně v Brně v roce 1984. Práce je rozsahem nevelká, má 95 stran. Je členěna do čtyř částí: úvodu, dvou kapitol a závěru.

V úvodu autor publikace vychází z poslání KSČ od jejího vzniku a zaměřuje se na formování a realizaci její zemědělské politiky při vytváření svazku proletariátu a rolnictva nezbytného pro vítězství proletářské (socialistické) revoluce a rovněž i pro její vítězství v únoru 1894 v Československu. Přitom si všímá vzniku marxisticko-leninské teorie dělnicko-rolnického svazku a koncipuje záměr a cíl práce v jeho dvou kapitolách.

V první kapitole chronologicky shrnuje nejdůležitější poznatky o vzniku dělnicko-rolnického svazku, o formulaci teorie tohoto svazku a v tom smyslu o historickém vývoji ekonomického směřování u vybraných autorů a především v teoriích Marxe, Engelse a Lenina. Kapitola zároveň je východiskem v analýze (i v aplikaci) vzniku a vývoje tohoto svazku v Československu.

V druhé kapitole (nosné) se autor zaměřuje na charakteristické rysy zemědělské politiky v sociálně demokratické straně a v KSČ a na aplikaci marxistického pojetí v historickém procesu vzniku a vývoje dělnicko-rolnického svazku v Československu. Autor si všímá historického vývoje tohoto svazku v teorii i v praxi zemědělské politiky KSČ od jejího vzniku až do období přerůstání národně demokratické revoluce v revoluci socialistickou. Zároveň poukazuje na složitost a mnohotvárnost tohoto vývoje a vyvozuje závěr, že správně pochopená a realizovaná otázka dělnicko-rolnického svazku byla jednou ze základních podmínek hegemonie dělnické třídy v Československu v těchto obdobích a bude i v boji za vybudování komunismu.

V závěru autor publikace poukazuje na historičnost dělnicko-rolnického svazku, v němž vedoucí silou, je dělnická třída a aktivním činitelem s ní i rolnictvo. Děln-